

Beslissing

(B)2726

22 februari 2024

Beslissing over de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV Elia Transmission Belgium tot wijziging van de methodologie voor het bepalen van de vereiste balanceringscapaciteit in het LFC-Blok van Elia in het kader van het Winterplan Balancing

Genomen met toepassing van artikel 213, §1, tweede lid, van de gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
1.1. Europees recht	4
1.2. Nationaal recht.....	5
1.2.1. Elektriciteitswet.....	5
1.2.2. Gedragscode elektriciteit	6
2. ANTECEDENTEN.....	8
3. RAADPLEGING	11
3.1.1. Algemeen.....	11
4. Analyse en beoordeling VAN de voorgestelde wijzigingen	12
4.1. Algemene voorafgaande opmerkingen	12
4.2. Bespreking	12
4.2.1. Artikel 1 – Dimensionering van de reservecapaciteit voor aFRR en mFRR	12
4.2.2. Artikel 2 – Delen van reserves	12
4.2.3. Trigger van de maatregel.....	13
4.2.4. Effectiviteit van de maatregel	13
4.2.5. Impact van het wegvallen van de individuele bijdrage van het delen van reserves, van een naburig LFC Blok, op de totale bijdrage van het delen van reserves door alle naburige LFC Blokken	14
4.2.6. Accuraatheid van de optimale terbeschikkingstelling van FRR-reserves.....	14
5. BESLISSING.....	16
BIJLAGE 1	17
BIJLAGE 2	18
BIJLAGE 3	19
BIJLAGE 4	20

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna: “CREG”) onderzoekt hierna met toepassing van artikel 213, §1, tweede lid, van de gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer (hierna: “gedragscode elektriciteit”) de aanvraag van de NV ELIA TRANSMISSION BELGIUM (hierna: “Elia”) tot goedkeuring van het voorstel tot wijziging van de methodologie voor het bepalen van de vereiste balanceringscapaciteit in het LFC-Blok van Elia (hierna: “LFC Means”).

Per brief van 2 oktober 2023 wordt het voorstel tot wijziging van de LFC Means, opgesteld in het Frans, het Nederlands en het Engels (Bijlage 1 van huidige beslissing) per mail bij de CREG ingediend voor goedkeuring. Aan deze brief zijn gehecht:

- een geconsolideerde versie van de LFC Means met de wijzigingen in track changes (Bijlage 2 van huidige beslissing);
- een verklarende nota in het Engels (Bijlage 3 van huidige beslissing);
- het raadplegingsverslag in het Engels (Bijlage 4 van huidige beslissing) samen met de individuele antwoorden.

Tegelijk met de indiening van het voorstel tot wijziging van de LFC Means dient Elia ook in een voorstel tot wijziging van de operationele overeenkomst van het LFC Blok van Elia. Dit voorstel wordt in een aparte beslissing beoordeeld.

Deze beslissing is opgesplitst in vijf delen. Het eerste deel is gewijd aan het wettelijke kader. Het tweede deel gaat over de antecedenten van het voorstel tot wijziging van LFC Means. Het derde deel behandelt de openbare raadpleging. De CREG ontleedt in het vierde deel de inhoud van het voorstel tot wijziging van LFC Means. Tot slot, bevat het vijfde deel de eigenlijke beslissing.

Deze beslissing werd door het directiecomité van de CREG tijdens de vergadering van 22 februari 2024 goedgekeurd.

1. WETTELIJK KADER

1.1. EUROPEES RECHT

1. Artikel 32.1 van de verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancerings (hierna: "EBGL") bepaalt het volgende:

"Regelmatig, en minstens één keer per jaar, toetsen en definiëren alle TSB's van het belastingfrequentieregelblok (LFC-blok) de reservecapaciteitseisen voor het LFC-blok of de programmeringszones van het LFC-blok overeenkomstig de dimensioneringsregels van de artikelen 127, 157 en 160 van Verordening (EU) 2017/1485¹. Elke TSB maakt een analyse van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit, die erop gericht is de kosten die verband houden met de terbeschikkingstelling van reservecapaciteit tot een minimum te beperken. In deze analyse wordt rekening gehouden met de volgende opties voor de terbeschikkingstelling van reservecapaciteit:

a) de inkoop van balanceringscapaciteit in de regelzone en de uitwisseling van balanceringscapaciteit met naburige TSB's, voor zover van toepassing;

b) het delen van reserves, voor zover van toepassing;

c) het volume van niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen die naar verwachting beschikbaar zullen zijn, zowel in hun regelzone als op de Europese platforms, rekening houdende met de beschikbare zoneoverschrijdende capaciteit."

2. Artikel 5.1, van de EBGL bepaalt:

"Elke regulerende instantie of, naargelang van het geval, het Agentschap keurt de in overeenkomstig de leden 2, 3 en 4 door de TSB's ontwikkelde voorwaarden of methodologieën goed. Alvorens de voorwaarden of methodologieën goed te keuren, herzien het Agentschap of de relevante regulerende instanties de voorstellen indien nodig, na raadpleging van de respectieve TSB's, om ervoor te zorgen dat deze in overeenstemming zijn met het doel van deze verordening en bijdragen tot marktintegratie, non-discriminatie, effectieve mededinging en de goede werking van de markt."

3. Volgens artikel 3.18 van de verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (hierna: "SOGL") is een LFC-blok of "belasting-frequentieregelblok" een:

"deel van een synchrone zone of een complete synchrone zone die fysiek is afgebakend door middel van meetpunten bij interconnectoren naar andere LFC-blokken, bestaande uit één of meer LFC-zones, beheerd door één of meer TSB's, die de verplichtingen van belasting-frequentieregeling vervullen;"

4. Artikel 6.3, e), van de SOGL zegt: "De voorstellen voor de volgende voorwaarden of methodologieën, waarover een lidstaat advies kan uitbrengen aan de betrokken reguleringsinstantie, worden ter goedkeuring voorgelegd aan alle reguleringsinstanties van de betrokken regio: e) methodologieën en voorwaarden vervat in de operationele overeenkomst van een LFC-blok overeenkomstig artikel 119 met betrekking tot:

i. regelbeperkingen voor het gegeneerde werkzame vermogen overeenkomstig artikel 137, leden 3 en 4;

¹ Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen.

- ii. coördinatiemaatregelen waarmee wordt beoogd de FRCE terug te dringen als bepaald in artikel 152, lid 14;
- iii. maatregelen waarmee de FRCE wordt teruggedrongen door middel van aanpassingen in de productie of het verbruik van werkzaam vermogen van elektriciteitsproductie-eenheden en verbruikersinstallaties overeenkomstig artikel 152, lid 16;
- iv. de FRR-dimensioneringsregels overeenkomstig artikel 157, lid 1;”

1.2. NATIONAAL RECHT

1.2.1. Elektriciteitswet

5. Bij wet van 23 oktober 2022² werd onder meer artikel 8 van de elektriciteitswet gewijzigd. Voor huidige beslissing wordt weerhouden :

“Art. 8.§ 1. Het beheer van ieder systeem bestemd voor transmissie, dat deel uitmaakt van of samenvalt met het transmissienet, wordt waargenomen door één enkele beheerder, aangewezen overeenkomstig artikel 10.]5

De netbeheerder staat in voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het betreffende systeem voor transmissie, met inbegrip van de koppellijnen daarvan naar andere elektriciteitsnetten, teneinde de continuïteit van de voorziening te waarborgen.

Hiertoe wordt de netbeheerder onder meer met de volgende taken belast:

...

2° bis de verantwoordelijkheid ondersteunende diensten te kopen om de operationele veiligheid te waarborgen van het net;

...

§ 1/1. Bij de uitvoering van de taak bedoeld in de bepaling onder 2° bis, van het derde lid in paragraaf 1, koopt de netbeheerder balanceringsdiensten onder voorwaarde van:

a) transparante, niet-discriminerende en marktgebaseerde procedures;

b) de deelname van alle in aanmerking komende elektriciteitsbedrijven en marktdeelnemers, waaronder marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagresponso doen, beheerders van energieopslagfaciliteiten en marktdeelnemers die aan aggregatie doen.

Voor de toepassing van de bepaling onder b) van het eerste lid stelt de commissie, op voorstel van de netbeheerder opgemaakt na raadpleging van de marktspelers, in de gedragscode bedoeld in artikel 11, § 2, technische vereisten op voor deelname aan deze markten op basis van de technische kenmerken van dergelijke diensten.

Het eerste en het tweede lid zijn ook van toepassing op de verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten door netbeheerders, tenzij de commissie op basis van een evaluatieverslag, dat op haar website wordt gepubliceerd, tot het oordeel is gekomen, dat de marktgebaseerde verstrekking van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten niet in overeenstemming is met de

² Wet van 23 oktober 2022 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, gepubliceerd in het B.S. op 26 oktober 2022.

voorwaarden voor de verstrekking van ondersteunende diensten zoals bepaald overeenkomstig artikel 11, § 2, en een afwijking van deze beginselen heeft toegestaan.

De gedragscode bedoeld in artikel 11, § 2, bepaalt de nadere regels van deze afwijking. Deze nadere regels kunnen desgevallend de mogelijkheid inhouden om af te wijken van artikel V.2. van het Wetboek van economisch recht.

De netbeheerder stimuleert de toepassing van energie-efficiëntiemaatregelen wanneer deze de noodzaak wegnemen om de elektriciteitscapaciteit op kosteneffectieve wijze uit te breiden of te vervangen, en wanneer zij een efficiënte en veilige werking van het transmissiesysteem ondersteunen.

De commissie keurt op voorstel van de netbeheerder de producten en aanbestedingsprocedures voor niet-frequentie gerelateerde ondersteunende diensten goed overeenkomstig haar bevoegdheid krachtens artikel 23, § 2, 51°.

De in het vierde lid bedoelde verplichting om niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten te kopen, is niet van toepassing op volledig geïntegreerde netwerkcomponenten.

De netbeheerder koopt de energie die hij gebruikt om energieverliezen te dekken en om een reservecapaciteit in het net in stand te houden volgens transparante, niet-discriminerende en op de markt gebaseerde procedures.”

6. Verder heeft de wet van 23 oktober 2022 in artikel 12 artikel het artikel 12quinquies van de elektriciteitswet opgeheven.

1.2.2. Gedragscode elektriciteit

7. Bij beslissing (B) 2409 tot vaststelling van de gedragscode houdende de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en houdende de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, en tot goedkeuring in dat kader van het voorstel van Elia van aansluitingsprocedures op het transmissienet³ (hierna: “gedragscode elektriciteit”), heeft de CREG een gedragscode elektriciteit vastgesteld.

8. In overeenstemming met artikel 213, van de gedragscode elektriciteit legt de transmissienetbeheerder gelijktijdig met het voorstel bedoeld in artikel 6.3, e) van de SOGL de volgende zaken voor aan de CREG ter goedkeuring:

“§ 1. De transmissienetbeheerder organiseert een openbare raadpleging over de methodologie om voor andere balanceringsdiensten dan FCR de balanceringscapaciteit te bepalen die bij de aanbieders van balanceringsdiensten moet worden gereserveerd binnen de onevenwichtszone volgens een analyse van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit met toepassing van artikel 32.1 van de Europese richtsnoeren EBGL.

De methodologie bedoeld in het eerste lid, wordt door de transmissienetbeheerder ter goedkeuring voorgelegd aan de CREG.

De transmissienetbeheerder publiceert de door de CREG goedgekeurde versie van deze methodologie op zijn website overeenkomstig artikel 14.

§ 2. Het resultaat van de praktische toepassing van de methodologie bedoeld in paragraaf 1 wordt onmiddellijk door de transmissienetbeheerder aan de CREG bezorgd.”

³ <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2409>

9. Hieruit volgt dat de CREG exclusief bevoegd is om de methodologie voor de balanceringscapaciteit (aFRR, mFRR) die bij de BSP moet worden gereserveerd, goed te keuren. Deze methodologie is gebaseerd op een analyse gemaakt door Elia van de optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit, zoals bedoeld in artikel 31.1, van de EBGL, zijnde:

- de inkoop van balanceringscapaciteit in de regelzone en de uitwisseling van balanceringscapaciteit met naburige TSB's, voor zover van toepassing;
- het delen van reserves, voor zover van toepassing;
- het volume van niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen die naar verwachting beschikbaar zullen zijn, zowel in hun regelzone als op de Europese platforms, rekening houdende met de beschikbare zoneoverschrijdende capaciteit.

10. De term “aanbieder van balanceringsdiensten” of “BSP” (Balancing Service Provider) wordt in artikel 2.6 van de EBGL gedefinieerd als: *“een marktdeelnemer met reserveleverende eenheden of reserveleverende groepen die balanceringsdiensten kan aanbieden aan TSB's;”*.

11. Verder bepaalt artikel 214, van de gedragscode elektriciteit dat:

“De transmissienetbeheerder maakt minstens eenmaal per jaar een analyse van de optimale levering van reservecapaciteit, zoals bedoeld in artikel 32.1 van de Europese richtsnoeren EBGL, deelt deze onverwijld mee aan de CREG en publiceert deze op zijn website. De CREG controleert de bekomen resultaten alsook de toepassing van de methode, bepaald met toepassing van artikel 157 van de Europese richtsnoeren SOGL en goedgekeurd met toepassing van artikel 6 van de Europese richtsnoeren SOGL, waaronder met name de parameters gebruikt om de reservecapaciteit te bepalen.”

12. Tot slot bepaalt artikel 215, van de gedragscode elektriciteit dat:

“§ 1. De transmissienetbeheerder publiceert de te reserveren balanceringscapaciteit, na elke toepassing van de methodologie bedoeld in artikel 213, op zijn website.

§ 2. De transmissienetbeheerder publiceert eveneens op zijn website de informatie overeenkomstig artikel 12.3, f), van de Europese richtsnoeren EBGL over alle aangeboden, individuele capaciteitsbiedingen aan Elia, per richting en per tijdseenheid van de capaciteitscontractering, ongeacht hun selectie in de aankoopprocedure.”

2. ANTECEDENTEN

13. Op 14 juni 2018 heeft Elia een aanvraag tot goedkeuring van het gemeenschappelijke voorstel van alle transmissiesysteembeheerders (hierna: "TSB's") van de synchrone zone Continentaal Europa inzake de bepaling van de belasting-frequentieregelblok (hierna: "LFC-blok") overeenkomstig artikel 141.2 van de SOGL bij de CREG ingediend ter goedkeuring. Dit voorstel definieert de structuur van de LFC-blokken, de LFC-zones en de monitoringzones van de synchrone zone Continentaal Europa.

Voor België blijft evenwel de huidige situatie behouden zoals ze is, met name België vormt één LFC-blok en bestaat uit één LFC-zone en één monitoringzone. De CREG heeft dit voorstel goedgekeurd bij beslissing (B)1825 op 12 september 2018.

14. Op 3 december 2019 heeft Elia voor goedkeuring een gewijzigd voorstel van T&Cs van de aanbieder van balanceringsdiensten (hierna: "BSP") bij de CREG ingediend. Bij beslissing (B)2000/2 van 20 december 2019 heeft de CREG met toepassing van de artikelen 6.1 en 6.3 van de EBGL het voorstel van BSP-contract goedgekeurd.

15. Op 6 december 2019 heeft de CREG het voorstel 'LFC Means' van Elia, ingediend bij de CREG op 20 november 2019, goedgekeurd bij beslissing (B)2026. In deze beslissing heeft de CREG een aantal vragen gesteld, meer bepaald:

- Paragraaf 23: Ze vraagt Elia om de methodologie van de tweede stap hierboven zo nodig te herzien in het licht van de resultaten van de studie die in het eerste kwartaal van elk jaar zal gebeuren, zoals vermeld in artikel 6.8 van het voorstel, en vervolgens bij de CREG elke conclusie ervan te rechtvaardigen.
- Paragraaf 26: Ze vraagt Elia echter om de toegevoegde waarde van een frequentere evaluatie van de beschikbare volumes van deze biedingen voor balanceringsenergie te evalueren, zodat er rekening kan worden gehouden met een periode van twee jaar met recentere historische gegevens. Op basis daarvan vraagt de CREG aan Elia om haar een voorstel voor evolutie van de methodologie in die zin te doen bij het volgende voorstel over LFC Means, of met cijfers te staven waarom een dergelijk voorstel niet wenselijk is. De evaluatie zal uitgevoerd worden tegelijkertijd met de studie die in het eerste kwartaal van elk jaar wordt uitgevoerd, zoals vermeld in artikel 6.8 van het voorstel.

Met deze beslissing wordt invulling gegeven door Elia aan artikel 32.1, van de EBGL, zijnde de inkoopregels voor de hoeveelheid van balanceringscapaciteit die nodig is binnen het LFC-blok, België.

16. Op 17 december 2020 heeft de CREG het voorstel tot wijziging 'LFC Means' van Elia, ingediend bij de CREG op 2 december 2020, goedgekeurd bij beslissing (B) 2159. In deze beslissing heeft de CREG een aantal vragen gesteld, meer bepaald:

- Paragraaf 55: Ze blijft aan Elia vragen om de methodologie van de tweede stap hierboven zo nodig te herzien in het licht van de resultaten van de studie die in het eerste kwartaal van elk jaar zal gebeuren, zoals vermeld in artikel 6.7 van het voorstel LFC Means, en/of wanneer er voldoende gegevens beschikbaar zijn om de impact van ALEGrO op het delen van reserves in te schatten, en vervolgens bij de CREG elke conclusie ervan te rechtvaardigen.
- Paragraaf 57: De CREG merkt op dat Elia de toegevoegde waarde van een frequentere evaluatie van de beschikbare volumes van deze biedingen voor balanceringsenergie in 2021 zal evalueren in het kader van een discretionaire stimulans, zodat de volumes aan niet-gecontracteerde biedingen ingeschat kunnen worden voor de relevante aankoopperiode. Op basis daarvan vraagt de CREG aan Elia om haar een voorstel voor

evolutie van de methodologie in die zin te doen bij het volgende voorstel over LFC Means of met cijfers te staven waarom een dergelijk voorstel niet wenselijk is. De evaluatie zal uitgevoerd worden tegelijkertijd met de studie die in het eerste kwartaal van elk jaar wordt uitgevoerd, zoals vermeld in artikel 6.7 van het voorstel.

Met deze beslissing wordt andermaal invulling gegeven door Elia aan artikel 32.1, van de EBGL, zijnde de inkoopregels voor de hoeveelheid van balanceringscapaciteit die nodig is binnen het LFC-blok, België.

17. Per elektronische brief van 21 oktober 2022 heeft Elia een voorstel tot wijziging van 'LFC Means', opgesteld in het Frans, het Nederlands en het Engels bij de CREG ingediend voor goedkeuring.

Gezien de tijdelijke toepassing van de voorgestelde wijziging, en gezien de evaluatie waartoe Elia zich verbindt, heeft de CREG het gewijzigd voorstel van LFC Means goedgekeurd als een test case om de impact van bevoorradingszekerheidsproblemen in het buitenland objectief te evalueren. Niettemin formuleert de CREG reeds een aantal verbeterpunten met betrekking tot het gewijzigd voorstel van LFC means. Deze beslissing (B)2484 werd genomen op datum van 22 december 2022.

18. Per elektronische brief van 2 oktober 2023 (Bijlage 1 van huidige beslissing) heeft Elia een goedkeuringsaanvraag ingediend betreffende een voorstel tot wijziging van de LFC Means en dit in het kader van het Winterplan Balancing.

Elia meldt in haar brief dat naar aanleiding van de energiecrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne voor de winter 2022-2023 korte-termijn maatregelen voorgesteld moeten worden om te vermijden dat er onvoldoende balanceringscapaciteit aanwezig zou zijn om een veilige en betrouwbare exploitatie van het net te kunnen garanderen. Ook de komende jaren zal de onbeschikbaarheid van reserves tijdens krappe marktcondities een reëel veiligheidsrisico voor de exploitatie van het net inhouden, aldus Elia.

Daarom heeft Elia in nauw overleg met de Federaal Minister van Energie en de CREG een robuust, langtermijn kader uitgewerkt.

Het Winterplan Balancing werd door Elia op 16 mei 2023 aangekondigd in de WG Balancing en gedetailleerd toegelicht op 29 juni 2023 aan de marktpartijen. Om het Winterplan Balancing te implementeren voor 1 november 2023 (start winterperiode) zijn aanpassingen nodig aan twee regulatoire documenten.

Ten eerste, dient Elia een voorstel tot wijziging in van de LFC Means, in overeenstemming met artikel 213 §2 van de Gedragscode elektriciteit. Dit voorstel tot wijziging van de LFC Means herintroduceert hetzelfde proces dat voor de winter 2022-2023 werd goedgekeurd door de CREG via haar beslissing (B)2484 van 22 december 2022, en dat de bijdrage van het delen van reserves bij het dekken van de opwaartse mFRR-reservenoden tijdelijk beperkt tijdens momenten met krappe marktvoorwaarden in landen waarmee Elia een overeenkomst voor het delen van reserves heeft gesloten.

19. Deze periodes worden door Elia als een risico geïdentificeerd omdat de gedeelde volumes niet beschikbaar worden geacht tijdens krappe marktvoorwaarden in het buitenland. Op basis van een uitgebreide kwantitatieve analyse, waarvan de resultaten met de CREG en de WG Balancing zijn gedeeld, stelt Elia daarom voor om tijdens deze periodes de vereiste balanceringscapaciteit te verhogen met 250 MW. Dit voorstel tot wijziging van de LFC Means komt tegemoet aan het verzoek uiteengezet in paragraaf 23 van de beslissing (B)2026 en de herhaling van dit verzoek in paragraaf 55 van de beslissing (B)2159, van de CREG. De CREG verwijst naar haar uiteenzetting in paragraaf 41 van huidige beslissing.

20. Dit voorstel tot wijziging van de LFC Means komt evenwel niet tegemoet aan het verzoek in paragraaf 26 van de beslissing (B)2026 en de herhaling van dit verzoek in paragraaf 57 van de beslissing (B)2159, van de CREG. Elia stelt wel een planning voorop om aan dit verzoek tegemoet te komen. De CREG verwijst naar de uiteenzetting in paragraaf 44 van huidige beslissing.

21. Aan de elektronische brief van 2 oktober 2023 zijn volgende bijlagen gevoegd:

- bijlage 1 zijn de Franstalige, Engelstalige en Nederlandstalige versie van het voorstel tot wijziging van de LFC Means;
- bijlage 2 bevat een geconsolideerde versie van de LFC Means met de wijzigingen in track changes;
- bijlage 3 bevat een verklarende nota over de LFC Means van Elia, dewelke ook is voorzien van track changes;
- bijlage 4 bevat het raadplegingsverslag in het Engels samen met de individuele antwoorden.

Daarnaast diende Elia ook een voorstel tot wijziging van de operationele overeenkomst van het LFC-blok van Elia (hierna "LFC BOA") in bij de CREG voor goedkeuring, overeenkomstig artikel 7(4) van de Europese Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van de richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitssystemen (hierna "SOGL").

De goedkeuring ervan geschiedt bij aparte beslissing.

3. RAADPLEGING

3.1.1. Algemeen

22. In overeenstemming met artikel 213, eerste lid, van de gedragscode elektriciteit moet Elia een openbare raadpleging organiseren over haar voorstel tot wijziging van LFC Means. De raadpleging gebeurde van 18 augustus 2023 tot en met 15 september 2023.

23. Tijdens deze openbare raadpleging heeft Elia twee niet-vertrouwelijke antwoorden ontvangen. De niet-vertrouwelijke antwoorden zijn afkomstig van:

- FEBEG;
- FEBELIEC.

De originele antwoorden zijn opgenomen in het raadplegingsverslag en zijn ter beschikking gesteld op de website van Elia.

24. Het raadplegingsverslag werd gevoegd bij het dossier dat Elia op 2 oktober 2023 bij de CREG heeft ingediend. Daarin zijn de ontvangen reacties samengevoegd en worden de redenen vermeld waarom de tijdens de raadpleging de geuite standpunten al dan niet in overweging zijn genomen door Elia.

De reacties betreffen verschillende onderwerpen die hierna worden toegelicht en dit enkel indien de CREG het niet eens zou zijn met hetzij de reactie van de marktpartij(en) en/of hetzij het antwoord van Elia op de reactie van de marktpartij(en) en/of het antwoord van Elia op de reactie van de marktpartij(en) als ontoereikend zou worden bevonden door de CREG. De bespreking wordt behandeld in deel 3 van huidige beslissing.

25. Rekening houdend met wat voorafgaat, beslist het directiecomité van de CREG, op grond van artikel 23, § 1, van zijn huishoudelijk reglement, in het kader van de onderhavige beslissing, om, met toepassing van artikel 40, 2°, van zijn huishoudelijk reglement geen raadpleging te organiseren over huidige beslissing, omdat Elia een openbare raadpleging van 18 augustus 2023 tot en met 15 september 2023 heeft georganiseerd.

26. De raadpleging wordt door de CREG als een effectieve openbare raadpleging beschouwd aangezien deze raadpleging op de website van Elia plaatsvond, gemakkelijk toegankelijk was en voldoende gedocumenteerd was.

27. De duur van de openbare raadpleging bedroeg 29 kalenderdagen. Rekening houdend met de aard van de voorgestelde wijzigingen en de vooropgestelde timing, is de CREG van oordeel dat de duur van de consultatie voldoende lang was.

4. ANALYSE EN BEOORDELING VAN DE VOORGESTELDE WIJZIGINGEN

4.1. ALGEMENE VOORAFGAANDE OPMERKINGEN

28. Het onderzoek zal gebeuren in dezelfde volgorde als de volgorde gevolgd door Elia in haar voorstel tot wijziging van de LFC Means.

29. Enkel wanneer met de voorgestelde wijzigingen de CREG het niet eens is, alsook wanneer de CREG het niet eens is met de opmerkingen van de marktspelers en /of de antwoorden hierop en/of het gevolg hieraan gegeven door Elia, worden besproken in dit deel van de beslissing.

4.2. BESPREKING

4.2.1. Artikel 1 – Dimensionering van de reservecapaciteit voor aFRR en mFRR

30. Elia stelt voor om de inwerkingtreding van de nieuwe dimensioneringsmethodologie voor aFRR zoals goedgekeurd door de CREG op 19 juli 2023 in de operationele overeenkomst van het LFC Blok van Elia (hierna: “LFC BOA”), te anticiperen.

31. De CREG heeft geen opmerkingen bij deze voorgestelde wijziging en keurt deze bijgevolg goed.

4.2.2. Artikel 2 – Delen van reserves

32. Elia stelt voor om de waarde van de bijdrage van het delen van reserves tot de positieve mFRR-reserves te veranderen naar 0 MW wanneer, op het moment van bekendmaking van de aan te kopen positieve mFRR-balanceringscapaciteit, het regionale coördinatiecentrum (hierna: “RCC”) een bericht uitstuurt dat er een “kritische netsituatie” (hierna ook: “Critical Grid Situation”) is vastgesteld in één of meerdere EU-lidstaten waarmee Elia een overeenkomst voor het delen van reserves heeft afgesloten. Elia zal op basis van dit bericht de waarde van de bijdrage van het delen van reserves vanaf drie dagen voor levering van de balanceringscapaciteit actualiseren, en dit enkel voor de tijdseenheden van de capaciteitscontractering (hierna: “CCTUs”) waarop de mededeling van een “kritische netsituatie” betrekking heeft. De actualisatie gebeurt voor de volledige 250 MW.

33. Pagina 7 van de verklarende nota verduidelijkt de onderliggende aanname van Elia. Daarin stelt Elia dat de gedeelde reserves waarschijnlijk ingezet zullen worden om het bevoorradingszekerheidsprobleem in het desbetreffende land, dat zich in een “kritische netsituatie” bevindt, op te lossen. Als gevolg van deze waarschijnlijke lokale activatie, stelt Elia dat de gedeelde middelen niet meer beschikbaar zouden zijn zelfs indien er nog voldoende transportcapaciteit beschikbaar zou zijn. Er wordt bij de bepaling van de bijdrage van het delen van reserves namelijk enkel rekening gehouden met de historisch beschikbare transportcapaciteit. Met de onbeschikbaarheid van de gedeelde balanceringsmiddelen wordt geen rekening gehouden. Volgens Elia is de verwijdering van de bijdrage van het delen van reserves binnen het kader van de analyse van terbeschikkingstelling van FRR-reserves, n.a.v. de ontvangst van een mededeling van een “kritische netsituatie” door RCC, bijgevolg gerechtvaardigd.

34. De CREG formuleerde in haar beslissing (B)2484 van 22 december 2022 een beoordeling over het toenmalig voorstel tot wijziging van de LFC Means, dat inhoudelijk overeenstemt met het huidige ingediend voorstel tot wijziging van de LFC Means zoals beschreven in paragrafen 32 en 33 van deze beslissing.

De CREG herneemt hierna de door haar in haar beslissing (B)2484 uiteengezette beoordeling wat betreft de voorgestelde wijzigingen en hun impact, rekening houdende met het doel om een optimale terbeschikkingstelling van reservecapaciteit conform artikel 32 van de EBGL te bereiken.

4.2.3. Trigger van de maatregel

35. Het voorstel steunt op de mededeling van een “kritische netsituatie” betreffende een bevoorradingszekerheidsprobleem in één of meerdere buurlanden, gecommuniceerd door de RCC. De CREG stelt zich de vraag of zulke mededeling de meest accurate of betrouwbare voorspelling is van een bevoorradingszekerheidsprobleem in reële tijd.

Een TSB met bevoorradingszekerheidsproblemen zal namelijk de procedure opstarten van het systeembeschermingsplan. Het opstarten van één of meerdere maatregelen in het systeembeschermingsplan leidt ertoe dat de noodtoestand van toepassing is op het transmissiesysteem van de desbetreffende TSB (of TSBs).

36. Om te vermijden dat in day-ahead 250 MW extra mFRR-balanceringscapaciteit aangekocht wordt, terwijl in reële tijd toch 250 MW van delen van reserves beschikbaar zou zijn, bijvoorbeeld door de actualisatie van voorspellingen en een accuratere inschatting van beschikbare grensoverschrijdende capaciteit, is de kennisgeving dat één of meerdere transmissiesystemen zich in een noodtoestand bevinden een accuratere en betrouwbaardere trigger van de maatregel. Het voorstel tot wijziging van LFC Means voldoet aan deze opmerking door de bijdrage van de positieve gedeelde reservecapaciteit bij te werken naar aanleiding van nieuwe informatie over de ‘kritische netsituatie’, zoals opgenomen in het gewijzigde artikel 4(7) a. ii. van het voorstel. Niettemin zal enkel werkelijke ervaring aantonen of het proces van actualisering de meest efficiënte is voor een goede werking van de markten.

4.2.4. Effectiviteit van de maatregel

37. Krachtens de artikel 21 van Verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet (hierna: “E&R Verordening”) moeten, wanneer een transmissiesysteem van een TSB in noodtoestand verkeert, alle overige TSBs bijstand verlenen aan de desbetreffende TSB met transmissiesysteem in noodtoestand, en dit zolang het leveren van bijstand geen noodtoestand veroorzaakt in het eigen transmissiesysteem.

Deze bijstand omvat onder andere (i) de activatie van beschikbare balanceringsenergie en (ii) het verzoek om ondersteuning van het werkzame vermogen door zijn aanbieders van balanceringsdiensten en door een in zijn LFC-zone aangesloten SNG die nog geen balanceringsdiensten voor de TSB verricht (i.e. zoals de *slow starting units*). Met andere woorden, zelfs indien Elia 250 MW meer balanceringscapaciteit aankoopt, zal Elia over deze volumes niet kunnen beschikken omdat deze volumes geactiveerd moeten worden om de naburige TSB wiens transmissiesysteem in noodtoestand is bij te staan. Aangezien deze bijstand geleverd moet worden conform de E&R Verordening, is de effectiviteit van de door Elia in de LFC Means voorgestelde maatregel beperkt, of zelfs nihil, wanneer een naburig LFC Blok of het LFC Blok van Elia zelf, in reële tijd in noodtoestand verkeert. Indien noch het LFC Blok van Elia noch het LFC Blok van een naburig land in noodtoestand verkeert, zijn er geen bevoorradingszekerheidsproblemen, en verliest de maatregel ook haar nut. De CREG is bijgevolg a

priori van mening dat de maatregel haar doel en/of nut niet bereikt, zijnde te beschikken over balanceringsmiddelen voor gebruik in het LFC Blok van Elia om onbeschikbaarheid van het delen van reserves te compenseren. De CREG acht het daarom beter, zowel voor de goede werking van de markten als voor de systeemveiligheid, dat de uitvoer van energievolumes naar de TSB in noodtoestand reeds gebeurt tijdens de dagmarkt in plaats van tijdens het balanceringsstijdsvenster.

38. Het voorstel tot wijziging van de LFC Means houdt onvoldoende rekening met deze opmerking van de CREG. Tijdens de informele uitwisselingen tussen Elia en de CREG, argumenteerde Elia dat ze altijd voldoende reservecapaciteit ter beschikking moet hebben krachtens artikel 157 van de SOGL. De CREG verwijst naar haar opmerkingen in paragraaf 25 van CREG beslissing (B)2748 van 22 februari 2024. De CREG verwijst ook naar deel 4.2.6 van deze beslissing betreffende de optimale terbeschikkingstelling van FRR-reserves. Beide uiteenzettingen doen vermoeden dat Elia frequent over meer reservecapaciteit beschikt dan de door haar berekende reservecapaciteit. Als gevolg acht de CREG het noodzakelijk om zowel de accuraatheid van de terbeschikkingstelling van reservecapaciteit te maximaliseren als de effectiviteit van de maatregel op te volgen op basis van werkelijke ervaringen, en vraagt Elia hieraan gevolg te geven.

4.2.5. Impact van het wegvallen van de individuele bijdrage van het delen van reserves, van een naburig LFC Blok, op de totale bijdrage van het delen van reserves door alle naburige LFC Blokken

39. Het wegvallen van de beschikbaarheid van het delen van reserves in één of meerdere landen leidt niet noodzakelijk tot een vermindering van de bijdrage van het delen van reserves met 250 MW aangezien de bijdrage van het delen van reserves in de overige landen nog wel beschikbaar blijft. Een gedetailleerdere analyse van de vermindering van de bijdrage van het delen van reserves ten gevolge van de onbeschikbaarheid van het delen van reserves in Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Nederland, en/of Duitsland is vereist om de kosten voor de eindconsumenten te minimaliseren, conform artikel 32 van de EBGL.

40. Op pagina 7 van de verklarende nota verwijst Elia naar de analyse die ze gedeeld heeft tijdens de Working Group Balancing van 29 juni 2023. Deze analyse stelt dat het delen van 250 MW reserves vooral te danken is aan de interconnecties met Groot-Brittannië en Frankrijk. Dit is een argument om het voorstel tot wijziging van de LFC Means slechts toe te passen bij schaarste in één of in beide buurlanden. Niettemin geeft de analyse ook weer dat de beschikbare transportcapaciteit beperkter wordt naarmate de day-ahead prijzen stijgen. Elia argumenteert dat, omdat in tijden van schaarste in één van de vier buurlanden hoge prijzen zullen ontstaan, niet gerekend mag worden op het delen van reserves.

41. De CREG is van oordeel dat de analyse uiteengezet in paragraaf 40 van deze beslissing voldoende onderbouwd is om het voorstel tot wijziging van de LFC Means te rechtvaardigen. Niettemin is de CREG van mening dat werkelijke gegevens nodig zijn om de accuraatheid en betrouwbaarheid van de conclusies van de analyse te verifiëren. Aangezien artikel 4(7) d. van het voorstel tot wijziging van de LFC Means een rapportering aan de CREG van de gedeelde volumes met de buurlanden tijdens periodes die gerelateerd zijn aan een 'kritische netsituatie' oplegt, wordt deze verificatie door Elia en de mededeling ervan aan de CREG ook toegepast.

4.2.6. Accuraatheid van de optimale terbeschikkingstelling van FRR-reserves

42. Conform artikel 157(4) van de SOGL zijn alle TSBs van een belastingfrequentieregelblok (hierna: "LFC Blok") te allen tijde verplicht om over voldoende reservecapaciteit in de vorm van FRR te beschikken. De terbeschikkingstelling van de reservecapaciteit in de vorm van FRR kan via een

combinatie van drie opties gebeuren: het delen van reserves, het beschikbaar zijn van niet-gecontracteerde FRR-balanceringsenergiebiedingen in reële tijd, en het contracteren van FRR-balanceringscapaciteit.

43. De CREG stelt vast dat bij de analyse van de terbeschikkingstelling geen rekening gehouden wordt met de beschikbaarheid van niet-gecontracteerde FRR-balanceringsenergiebiedingen overeenkomstig artikel 32.1, c), van de EBGL. Figuren 1 en 2 van de bij het voorstel tot wijziging van LFC Means gevoegde verklarende nota tonen aan dat de potentieel beschikbare volumes voldoende hoog kunnen zijn om het verlies aan delen van reserves te compenseren, en dit met een relatief hoge zekerheid. Ook kan dit potentieel aanwezig zijn tijdens hoge prijzen.

Ter illustratie, op 4 april 2022 om 07:00-08:00 was de Franse dagmarktprijs 2.712,99 euro/MWh. Om 08:00-09:00 bedroeg de Franse dagmarktprijs 2.987,78 euro/MWh. De respectievelijke prijzen op de Belgische dagmarkt waren 202,50 euro/MWh en 230 euro/MWh. Tijdens deze periodes van commerciële schaarste bedroegen de voor Elia beschikbare niet-gecontracteerde volumes van positieve mFRR-balanceringsenergiebiedingen gemiddeld ongeveer 1,3 GW⁴, zijnde meer dan voldoende om een eventuele vermindering van 250 MW aan delen van reserves te compenseren.

De CREG is dus van oordeel dat minstens rekening gehouden moet worden met de beschikbare niet-gecontracteerde FRR-balanceringsenergie op een statische manier, idealiter via een dynamische bepaling van de bijdrage van beschikbare niet-gecontracteerde FRR-balanceringsenergiebiedingen.

44. Elia engageert zich om de dynamische bepaling van de bijdrage van beschikbare niet-gecontracteerde FRR-balanceringsenergiebiedingen verder uit te werken, na de deelname aan één van de Europese platformen voor de uitwisseling van balanceringsenergie.

De CREG is van oordeel dat haar opmerking betreffende de optimale terbeschikkingstelling op dat moment effectief ook behandeld moet worden.

⁴ Berekend door de CREG op basis van gegevens te vinden op het Open Data Platform van Elia, te vinden op <https://opendata.elia.be/pages/home/>

5. BESLISSING

Met toepassing van artikel 213, §1, tweede lid, van de gedragscode van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, keurt de CREG het voorstel tot wijziging van de methodologie voor het bepalen van de vereiste balanceringscapaciteit in het LFC-Blok van Elia, goed.

Deze wijzigingen treden in werking op 1 maart 2024.

De CREG nodigt Elia uit om, bij een volgend voorstel tot wijziging van de LFC Means rekening te houden met de aandachtspunten opgelijst in paragrafen 36, 38 en 44 van huidige beslissing.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Ilse TANT
Directeur

Koen LOCQUET
Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Voorstel van Elia tot wijziging van methodologie voor het bepalen van de vereiste balanceringscapaciteit (LFC Means) in het Frans, Nederlands en Engels

2 oktober 2023

BIJLAGE 2

Geconsolideerde versie van de LFC Means met de wijzigingen in *track changes*

2 oktober 2023

BIJLAGE 3

Verklarende nota in het Engels

2 oktober 2023

BIJLAGE 4

Raadplegingsverslag samen met de integrale individuele antwoorden

2 oktober 2023